

คณะวิศวกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
เลขรับ 1694
วันที่ 20-03-2566
เวลา ..... 15.04 ..... น.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

โทรศัพท์ ๐ ๗๔๓๑ ๗๑๐๐ ต่อ ๑๑๗๐ E-mail: dev.reg@rmutsv.ac.th

ที่ อว ๐๖๕๕.๑๓/๒๕๓ วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอส่งคู่มือการตรวจสอบหลักสูตรการศึกษาและการตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษา
เพื่อการรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษา

เรียน คณบดี/ผู้อำนวยการวิทยาลัย

ตามหนังสือที่ อว ๐๒๐๔.๓/ว๓๖๓๙ ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ด้วยคณะกรรมการ
มาตรฐานการอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ มีมติเห็นชอบ
ร่างคู่มือการตรวจสอบหลักสูตรการศึกษาและการตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษา เพื่อการรับรอง
มาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษา สำหรับสถาบันอุดมศึกษาใช้เป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อม
เพื่อออกแบบหลักสูตรการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ ตอบสนองความต้องการผู้มีส่วนได้เสีย
อย่างมีประสิทธิภาพ และการจัดการศึกษาที่ประกันผลลัพธ์การเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในกรอบและ
สอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ตลอดจนประกันคุณภาพการจัดการศึกษาโดยดำเนินการ
ควบคุมคุณภาพ การจัดการศึกษาให้เป็นไปตามแนวทางที่ออกแบบไว้ และปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพ
อย่างต่อเนื่องในทุกกระบวนการจัดการศึกษา เพื่อตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของผู้เรียนและ
ผู้มีส่วนได้เสีย นั้น

ในการนี้ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน ขอส่งคู่มือการตรวจสอบหลักสูตรการศึกษา
และการตรวจสอบการตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษา เพื่อการรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษา
ในหลักสูตรการศึกษา ดังเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

เรียน คณบดี

-เพื่อโปรดพิจารณา

สวท. ขอส่งคู่มือการตรวจสอบหลักสูตรการศึกษาและการตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษา เพื่อการรับรองมาตรฐานการ
อุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษา

-เห็นควรมอบงานหลักสูตรดำเนินการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรัสศักดิ์ เพียรเจริญ)

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

21 มี.ค. 66

21/3/2566

สำหรับสถาบันอุดมศึกษา

คู่มือการตรวจสอบหลักสูตรการศึกษา

และการตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษา

เพื่อการรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษา

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation

คำนำ

ในยุคการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมที่ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการเปลี่ยนผ่านของความรู้เป็นไปอย่างรวดเร็ว ฉบับพิมพ์ และตลอดเวลา การศึกษาในปัจจุบันจึงต้องปรับตัวให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่ไม่เคยหยุดนิ่ง เพื่อพัฒนาบัณฑิตและกำลังคนให้มีทักษะและสมรรถนะสูงตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วน สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในการผลิตบัณฑิต และกำลังคนให้มีศักยภาพพร้อมประกอบอาชีพที่เกิดขึ้นเพียงชั่วขณะและหรือยังไม่เกิดขึ้น สถาบันอุดมศึกษาจะพัฒนาหลักสูตร และจัดการศึกษาภายใต้สภาวะผันผวนและไม่ลงตัวอย่างไรที่สามารถประกันผลลัพธ์การเรียนรู้ให้เป็นไปตามที่หลักสูตรกำหนด ตลอดจนสร้างความมั่นใจให้ผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วนมั่นใจว่าได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามความต้องการที่กำหนดไว้หรือเหนือกว่า

พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ.2562 ได้กำหนดสาระสำคัญเกี่ยวกับการกำกับดูแลเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน โดยคำนึงถึงความเหมาะสม ความเป็นอิสระ และความแตกต่างของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละประเภทและกลุ่มสถาบัน โดยเฉพาะมาตรา 55 มาตรา 56 และมาตรา 60 ได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา (กมอ.) ที่จะต้องตรวจสอบหลักสูตรการศึกษาที่สภาสถาบันอุดมศึกษาอนุมัติว่าเป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษา และตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษาของหลักสูตรการศึกษา โดยจะให้การรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษา เมื่อได้ตรวจสอบโดยมีหลักฐานเชิงประจักษ์ว่าหลักสูตรการศึกษาได้ดำเนินการจัดการศึกษามีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

ในการนี้ คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา (กมอ.) ในการประชุมครั้งที่ 11/2565 เมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2565 ได้มีมติให้ความเห็นชอบคู่มือการตรวจสอบหลักสูตรการศึกษาและการตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษา เพื่อการรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษาสำหรับสถาบันอุดมศึกษาแล้ว สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.) โดยกองยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา (กคอ.) จึงได้จัดทำคู่มือการตรวจสอบหลักสูตรการศึกษาและการตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษา เพื่อการรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษานี้ขึ้น สำหรับสถาบันอุดมศึกษาใช้เป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อม เพื่อออกแบบหลักสูตรการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ ตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียอย่างมีประสิทธิภาพ

และการจัดการศึกษาที่ประกันผลลัพธ์การเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในกรอบแบบ และสอดคล้องกับมาตรฐาน
คุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ตลอดจนประกันคุณภาพการจัดการศึกษา โดยดำเนินการควบคุมคุณภาพ
การจัดการศึกษาให้เป็นไปตามแนวทางที่ออกแบบไว้ และปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง
ในทุกกระบวนการจัดการศึกษา เพื่อตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของผู้เรียนและผู้มีส่วนได้เสีย
ที่เปลี่ยนแปลงไป

กองยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา

ธันวาคม 2565

สารบัญ

	หน้า
1. เป้าประสงค์และวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบและรับรอง มาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษา	5
2. หลักการและแนวคิดการตรวจสอบและรับรอง มาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษา	6
3. เกณฑ์การตัดสินการตรวจสอบและรับรอง มาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษา	11
4. แนวทางการจัดทำเอกสารหลักสูตรการศึกษา เพื่อการตรวจสอบหลักสูตรการศึกษา	15
5. แนวทางการจัดทำรายงานผลการดำเนินการจัดการศึกษา เพื่อการตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษา	19
6. ขั้นตอนและระยะเวลาในการดำเนินการตรวจสอบหลักสูตรการศึกษา และการตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษา	21

1. เป้าประสงค์และวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบและรับรองมาตรฐาน การอุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษา

การตรวจสอบและรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษา มีเป้าประสงค์และวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1.1 เป้าประสงค์

เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนสถาบันอุดมศึกษาให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีมาตรฐานและคุณภาพ นำไปสู่การยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในการผลิตกำลังคนที่มีศักยภาพ ตอบสนองการพัฒนาและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

1.2 วัตถุประสงค์

- (1) เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาพัฒนาหลักสูตรการศึกษาที่มีมาตรฐานและคุณภาพ
- (2) เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาบริหารการจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ และมีการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง
- (3) เพื่อสร้างความมั่นใจว่า ผู้เรียนและบัณฑิตมีผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นไปตามที่หลักสูตรศึกษากำหนด สามารถพัฒนาตนเองเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้

2. หลักการและแนวคิดการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษา ในหลักสูตรการศึกษา

การรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษาต้องดำเนินการให้เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแต่งตั้งหรือมอบหมายผู้ตรวจสอบและการตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.2565 และนำหลักการการบริหารคุณภาพ และระบบบริหารงานที่เป็นสากลมาประยุกต์ใช้กับการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษาในบริบทของประเทศไทย สถาบันอุดมศึกษาต้องแสดงความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ในการผลิตบัณฑิตให้ได้ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษา โดยออกแบบและพัฒนาระบบและกลไก หรือวิธีการ พร้อมหลักฐานเชิงประจักษ์สำหรับการตรวจสอบหลักสูตรการศึกษาและตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษา เพื่อการรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษา

2.1 หลักการ

การตรวจสอบและรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษาพิจารณาหลักสูตรการศึกษาตามหลักการพื้นฐาน 5 ประการ ดังต่อไปนี้

(1) การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้เสีย (Customer and Stakeholder Focus)

การดำเนินการที่มุ่งเน้นการตอบสนองต่อความต้องการและความคาดหวังทั้งในปัจจุบันและอนาคตของผู้เรียนและผู้มีส่วนได้เสีย และพยายามดำเนินการให้ได้เหนือความคาดหวัง (Beyond Expectation)

(2) การดำเนินงานเชิงกระบวนการ (Process Approach)

การดำเนินการที่มีประสิทธิผลอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการ โดยมีการถ่ายทอดให้เกิดความเข้าใจกระบวนการและจัดการกระบวนการต่าง ๆ ให้มีความสัมพันธ์ระหว่างกัน

(3) การตัดสินใจบนหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-Based Decision Making)

การดำเนินการบนพื้นฐานของการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลที่แสดงถึงหลักฐานเชิงประจักษ์ ซึ่งต้องแสดงให้เห็นถึงผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ของผู้เรียน ตามที่หลักสูตรการศึกษาได้ออกแบบไว้และตามที่มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2565 กำหนดให้ผู้สำเร็จการศึกษาต้องมีผลลัพธ์การเรียนรู้อย่างน้อย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านจริยธรรม และด้านลักษณะบุคคล

(4) การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement)

การดำเนินงานภายใต้หลักการของการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อการรักษาไว้ซึ่งความพึงพอใจและความมั่นใจของผู้เรียนและผู้มีส่วนได้เสีย ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งอาจมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาและรวดเร็ว และทำให้เหนือความคาดหมาย (Beyond Expectation)

(5) การมุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes Focus)

การดำเนินงานให้เกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ โดยกำหนดเป้าหมายเป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง การออกแบบกระบวนการ และการติดตามประเมินผลที่สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้

2.2 แนวคิด

แนวคิดการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษา มุ่งเน้นที่ผลลัพธ์ (Outcome Based Education) และการบริหารคุณภาพ (Quality Management) โดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(1) การออกแบบหลักสูตรการศึกษาที่ดีต้องกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ของบัณฑิตที่มีลักษณะ ดังนี้

(1.1) ตอบสนองความต้องการและสร้างความพึงพอใจให้กับผู้เรียนและผู้มีส่วนได้เสีย (Customer and Stakeholder Focus)

(1.2) สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา

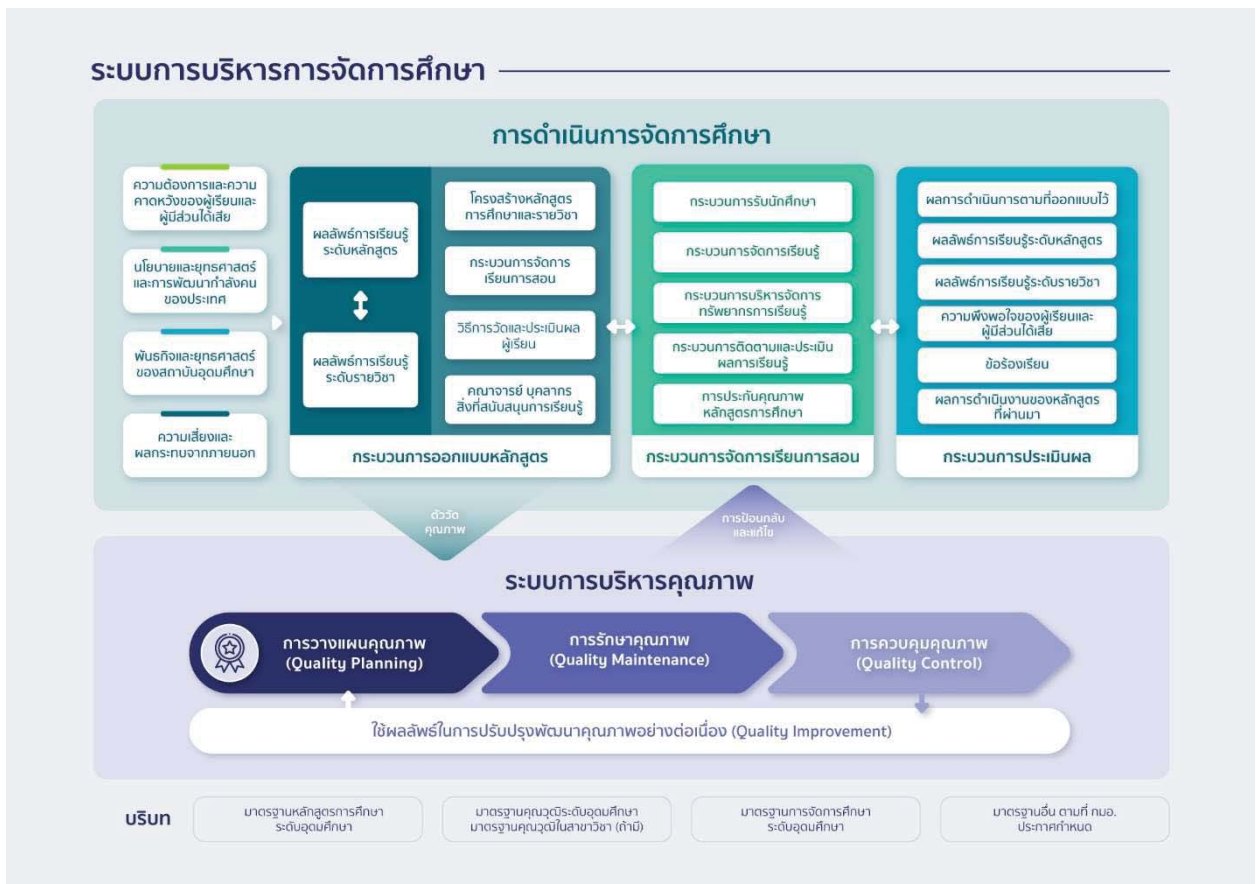
(1.3) สอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา รวมทั้งมาตรฐานคุณวุฒิสภา หรือสาขาวิชา (ถ้ามี) หรือมาตรฐานระดับนานาชาติ ที่คณะกรรมการรับรอง

(2) การดำเนินการจัดการศึกษาในหลักสูตรการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาต้องทำให้มั่นใจว่ามีการดำเนินการรักษาคุณภาพ (Quality Maintenance) และการควบคุมคุณภาพ (Quality Control) เป็นไปตามที่ออกแบบไว้ และเป็นไปตามหลักการพื้นฐาน 5 ประการ (ดังกล่าวข้างต้น)

(3) ผู้สำเร็จการศึกษามีผลลัพธ์การเรียนรู้ตามที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษารอบทุกประการ

ดังนั้น เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาเข้าใจเจตนารมณ์หลักการและแนวคิดการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษา และเพื่อให้สามารถออกแบบหลักสูตรที่ผลิตบัณฑิตให้สามารถทำงานภายใต้ความผันผวน และไม่ลงตัวในศตวรรษที่ 21 สถาบันอุดมศึกษาต้องพัฒนาหลักสูตรการศึกษา และจัดการศึกษาให้มีคุณภาพผลการศึกษารเรียนรู้ ที่ก่อให้เกิดผลลัพธ์สร้างบัณฑิตที่ทำงานตอบสนองความต้องการผู้เรียนและผู้มีส่วนได้เสียอย่างมีประสิทธิภาพ และบัณฑิตสามารถพัฒนาต่อยอดผลลัพธ์การเรียนรู้ เพื่อให้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพที่มีการเปลี่ยนแปลงสูงตลอดเวลา นอกเหนือไปจากนี้ การตรวจสอบและรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษาจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับความหลากหลายของศาสตร์ สาขาวิชา และสถาบันอุดมศึกษาในศตวรรษที่ 21 วิธีการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษา จึงเน้นหลักการและแนวคิดการตรวจสอบและรับรองมาตรฐาน

การอุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษามากกว่าการกำหนดกฎเกณฑ์รายละเอียดเป็นประเด็น ๆ ตายตัวรูปแบบเดียว ซึ่งสามารถแสดงเป็นแบบจำลองสำหรับเป็นแนวทางพัฒนาหลักสูตร การศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษา ในหลักสูตรการศึกษา ดังแสดงในรูปที่ 1

รูปที่ 1 แสดงแบบจำลองการตรวจสอบหลักสูตรและรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษา ในหลักสูตรการศึกษา

จากแบบจำลองดังแสดงในรูปที่ 1 การตรวจสอบหลักสูตรและรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษา ในหลักสูตรการศึกษา จึงได้กำหนดกระบวนการตรวจสอบออกเป็น 2 กระบวนการ คือ กระบวนการตรวจสอบหลักสูตรการศึกษา และกระบวนการตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษา ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของแต่ละกระบวนการ ดังนี้

กระบวนการที่ 1: กระบวนการตรวจสอบหลักสูตรการศึกษา จะพิจารณาตรวจสอบการออกแบบหลักสูตรการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ และการออกแบบระบบการบริหารจัดการศึกษา ตามแนวทางของการบริหารคุณภาพเป็นสำคัญ เพื่อให้มั่นใจว่าการดำเนินการจัดการศึกษาของหลักสูตรจะเป็นไปตามแนวทางที่กำหนด สอดคล้องกับมาตรฐานและข้อกำหนดต่าง ๆ รับประกันให้ผู้เรียนบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนด และตอบสนองตามความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาต้องจัดทำเอกสารหลักสูตรการศึกษาที่แสดงให้เห็นถึงกระบวนการดำเนินการออกแบบตามแนวทางสอดคล้อง (แต่ไม่จำเป็นต้องเหมือนทุกประการ) กับรูปแบบที่แสดงในรูปที่ 1 รวมถึงการวางแผนการควบคุม การติดตามประเมินผลการดำเนินการ และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง โดยมีหลักฐานเชิงประจักษ์ที่ชัดเจนว่า ทำไมจึงออกแบบตามที่แสดงในเอกสารหลักสูตรการศึกษาที่ส่งให้ตรวจสอบ

กระบวนการที่ 2: กระบวนการตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษา จะพิจารณาตรวจสอบผลลัพธ์ของการดำเนินการและประสิทธิผลของกระบวนการ โดยให้ความสำคัญกับหลักฐานเชิงประจักษ์ที่แสดงให้เห็นว่า หลักสูตรมีการดำเนินการให้เป็นไปตามแนวทางที่กำหนดในขั้นตอนการออกแบบ โดยการบริหารคุณภาพด้วยการสำรวจตรวจตรา และพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานของกระบวนการต่าง ๆ และภาระหน้าที่ต้องทำให้สำเร็จอย่างต่อเนื่อง เพื่อรักษาให้กระบวนการและสิ่งที่เกี่ยวข้องอยู่ในสภาพที่ดีที่สุดตามที่กำหนดไว้ และมีแนวโน้มที่รับประกันได้ว่า ผู้เรียนมีการบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ตามที่หลักสูตรการศึกษากำหนดครบทุกประการ นอกจากนี้ เพื่อเป็นการแสดงความรับผิดชอบที่พิสูจน์ได้ว่า สถาบันอุดมศึกษามีการพัฒนาสมรรถนะการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนด สถาบันอุดมศึกษาต้องจัดทำรายงานผลการดำเนินการจัดการศึกษาที่มีหลักฐานเชิงประจักษ์ว่า สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการตรวจสอบ ติดตาม และวิเคราะห์หาช่องว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับที่คาดหวัง ตามจุดควบคุมและจุดตรวจเช็คที่กำหนดไว้ตลอดกระบวนการจัดการเรียนการสอน ตั้งแต่การออกแบบหลักสูตรการศึกษาเพื่อการรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษา ในหลักสูตรการศึกษา

3. เกณฑ์การตัดสินการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษา ในหลักสูตรการศึกษา

ประเด็นการพิจารณา	คำอธิบาย	เกณฑ์การตัดสิน
1. ผลลัพธ์การเรียนรู้	<ul style="list-style-type: none"> ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาการของผลลัพธ์การเรียนรู้แต่ละด้านระหว่างเรียน และมีการสะสมจนมีแนวโน้มที่มั่นใจได้ว่าจะบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้โดยรวมที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษา 	☐ ผ่าน ☐ ต้องปรับปรุง ☐ ไม่ผ่าน
2. โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาและรายวิชาการศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> หลักสูตรการศึกษามีการกำหนดผู้มีส่วนได้เสียและวิธีการได้มา ซึ่งความต้องการและความคาดหวังอย่างไร ที่นำไปสู่การกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ ที่สะท้อนความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสียที่ครอบคลุมตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ และสะท้อนเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนทั้งระยะสั้นและระยะยาว การออกแบบโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาและรายวิชา หรือโมดูลการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์กับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตรการศึกษาอย่างไร ที่ทำให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะทางวิชาการและวิชาชีพได้จริง 	☐ ผ่าน ☐ ต้องปรับปรุง ☐ ไม่ผ่าน

ประเด็นการพิจารณา	คำอธิบาย	เกณฑ์การตัดสิน
<p>3. การจัดกระบวนการเรียนรู้</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● การจัดกระบวนการเรียนรู้ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ รู้จักวิธีแสวงหาความรู้ ปฏิบัติให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต เกิดกรอบคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) ได้อย่างไร ● การจัดกระบวนการเรียนรู้ ทำให้มั่นใจได้อย่างไรว่า ผู้เรียนสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้กับโลกของการทำงานจริงได้ และตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสีย และสอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง 	☐ ผ่าน ☐ ต้องปรับปรุง ☐ ไม่ผ่าน
<p>4. วิธีการวัด และ ประเมินผลผู้เรียน</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● การออกแบบการวัด และ ประเมิน ผลลัพธ์การเรียนรู้และพัฒนาการของผู้เรียน มีวิธีการ เครื่องมือ และการกำหนดเกณฑ์การตัดสินผลที่น่าเชื่อถืออย่างไร ที่สะท้อนผลลัพธ์การเรียนรู้ที่แท้จริงของผู้เรียน ● มีวิธีการอย่างไร ในการทบทวน ตรวจสอบ กำกับ การให้ข้อมูลป้อนกลับ และการรายงานผลการเรียนรู้ ที่นำมาสู่การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ทั้งของผู้สอนและผู้เรียน เพื่อให้มั่นใจว่า ผู้เรียนบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ตามที่หลักสูตร การศึกษา และรายวิชาคาดหวัง 	☐ ผ่าน ☐ ต้องปรับปรุง ☐ ไม่ผ่าน

ประเด็นการพิจารณา	คำอธิบาย	เกณฑ์การตัดสิน
<p>5. ระบบและกลไกการพัฒนาหลักสูตรและการบริหารคุณภาพ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● หลักสูตรการศึกษา มีการวางแผนคุณภาพ (Quality Planning) การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) และการบริหารความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น ในระหว่างดำเนินการหลักสูตร รวมถึง มีการจัดการข้อร้องเรียนและการอุทธรณ์อย่างไร ● หลักสูตรการศึกษา มีการนำข้อมูลการประเมินผลการจัดการศึกษาดังกล่าว มาใช้ในการทบทวน การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพ (Quality Improvement) ของหลักสูตรการศึกษาอย่างไร เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนด และผู้ใช้บัณฑิตมั่นใจว่าจะได้บุคลากรที่มีความสามารถตรงตามความต้องการและความคาดหวัง ● มีวิธีการอย่างไร ในการสื่อสารและเผยแพร่ข้อมูลของหลักสูตรการศึกษาให้ผู้มีส่วนได้เสียได้รับทราบ 	<p>☐ ผ่าน</p> <p>☐ ต้องปรับปรุง</p> <p>☐ ไม่ผ่าน</p>

การแปลความหมายของเกณฑ์การพิจารณารายประเด็น แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ผลการพิจารณา	ความหมาย
ผ่าน	มีหลักฐานเชิงประจักษ์ และผลการดำเนินงานที่สอดคล้องกับหลักการ แนวคิด และประเด็นการพิจารณาที่กำหนดครบถ้วน
ต้องปรับปรุง	ไม่ปรากฏหลักฐานเชิงประจักษ์ หรือผลการดำเนินงานไม่ครบถ้วนตามหลักการ แนวคิด และประเด็นการพิจารณาที่กำหนด โดยต้องปรับปรุงตามข้อเสนอแนะภายในเวลาที่กำหนด
ไม่ผ่าน	ไม่ปรากฏหลักฐานเชิงประจักษ์ หรือผลการดำเนินงานไม่ครบถ้วนตามหลักการ แนวคิด และประเด็นการพิจารณาที่กำหนด

การพิจารณาผลการรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ระดับ ดังนี้

ผลการรับรองมาตรฐานฯ	ความหมาย
รับรอง	หลักสูตรการศึกษาดำเนินการได้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรฯ และมีผลการพิจารณารายประเด็นในระดับ “ผ่าน” ทั้ง 5 ข้อ
ไม่รับรอง	หลักสูตรการศึกษาดำเนินการไม่สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรฯ หรือ มีผลการพิจารณารายประเด็นในระดับ “ไม่ผ่าน” อย่างน้อย 1 ข้อ

4. แนวทางการจัดทำเอกสารหลักสูตรการศึกษาเพื่อการตรวจสอบ หลักสูตรการศึกษา

เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถจัดทำเอกสารหลักสูตรการศึกษาและหลักฐานเชิงประจักษ์ และมีความพร้อมรับการตรวจสอบหลักสูตรการศึกษา สถาบันอุดมศึกษาต้องจัดทำเอกสารหลักสูตรการศึกษาที่มีองค์ประกอบครบตามรายการที่กำหนดในข้อ 12 ของกฎกระทรวงมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2565 สถาบันอุดมศึกษาต้องออกแบบหลักสูตรการศึกษา โดยร้อยเรียงเชื่อมโยงรายการทั้ง 9 และที่อาจจะประกาศเพิ่มเติม โดยอาจไม่จำเป็นต้องเรียงลำดับข้อ แต่ต้องให้เป็นไปตามหลักการและแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้น (หัวข้อที่ 2) และแสดงให้เห็นระบบการบริหารจัดการการศึกษาของหลักสูตรการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย การออกแบบหลักสูตรการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ การออกแบบการดำเนินการจัดการศึกษา และการออกแบบระบบการบริหารคุณภาพ (ดังแสดงในรูปที่ 1)

สถาบันอุดมศึกษาต้องให้ความสำคัญกับระบบและกลไกในการพัฒนาหลักสูตรเชิงผลลัพธ์การเรียนรู้ ที่สะท้อนความต้องการและความคาดหวังของผู้เรียนและผู้มีส่วนได้เสีย และเป็นไปตามมาตรฐานหลักสูตร และรายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา การออกแบบโครงสร้างหลักสูตร รายวิชาและหน่วยกิต หรือโมดูลการเรียนรู้ การจัดกระบวนการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ ต้องสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกันกับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนด เพื่อให้มั่นใจว่าผู้เรียนทุกคนมีพัฒนาการสู่ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนด

สำหรับมิติเชิงประกันคุณภาพหลักสูตร สถาบันอุดมศึกษาต้องแสดงให้เห็น โดยมีหลักฐานเชิงประจักษ์ว่า สถาบันอุดมศึกษาออกแบบระบบบริหารคุณภาพ เพื่อประกันเชิงผลลัพธ์การเรียนรู้อย่างไร ตั้งแต่การวางแผนคุณภาพ การรักษาคุณภาพ และการควบคุมคุณภาพตลอดกระบวนการจัดการศึกษา โดยหลักสูตรการศึกษาออกแบบทุกองค์ประกอบ การจัดการศึกษาเป็นกระบวนการ และหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันเป็นระบบ

อย่างไรก็ตาม แนวทางดังกล่าวนี้ เป็นเพียงคำแนะนำเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาได้คำนึงถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ในการออกแบบระบบการบริหารจัดการศึกษา สถาบันอุดมศึกษาสามารถปรับใช้ได้ตามความเหมาะสม ตามอัตลักษณ์ของหลักสูตรการศึกษา แต่ต้องให้เป็นไปตามหลักการและแนวคิดการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษา

4.1 การออกแบบหลักสูตรการศึกษา สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการออกแบบหลักสูตรการศึกษาเพื่อรับประกันผู้เรียนมีผลลัพธ์การเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ทุกคน ในเรื่องต่อไปนี้อย่างไร

- สถาบันอุดมศึกษา จำแนกกลุ่มผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหลักสูตรการศึกษาว่ามีกลุ่มใดบ้าง และแต่ละกลุ่มมีความต้องการและความคาดหวังที่สำคัญอะไรต่อการจัดหลักสูตรการศึกษา
- สถาบันอุดมศึกษา มีวิธีการในการรับฟังผู้เรียนและผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อค้นหาความต้องการและความคาดหวังอย่างไร
- สถาบันอุดมศึกษา มีวิธีการนำความต้องการและความคาดหวังของผู้เรียนและผู้มีส่วนได้เสีย มากำหนดเป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาอย่างไร
- สถาบันอุดมศึกษา ออกแบบโครงสร้างหลักสูตรการศึกษา กำหนดและเรียงลำดับรายวิชาหรือโมดูลการเรียนรู้ ออกแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ และออกแบบการประเมินผลการเรียนรู้อย่างไร เพื่อให้บรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนด
- สถาบันอุดมศึกษา ออกแบบกระบวนการ ตัววัดที่สำคัญอะไร และมีขั้นตอนการควบคุมอย่างไร เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามแนวทางและมาตรฐานที่กำหนด

ในกรณีหลักสูตรปรับปรุง สถาบันอุดมศึกษาต้องระบุว่า มีการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของหลักสูตรการศึกษาที่ผ่านมาอย่างไร ทั้งการวิเคราะห์ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจริง ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน บัณฑิต ผู้ใช้บัณฑิต องค์กรวิชาชีพ (ถ้ามี) ศิษย์เก่า ตลอดจนข้อร้องเรียนจากบุคคล หรือหน่วยงานภายนอก และบุคคลภายในสถาบันอุดมศึกษา และผลการประเมินคุณภาพภายนอกระดับหลักสูตร (ถ้ามี) เพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับในการปรับปรุงและพัฒนาการออกแบบหลักสูตรในประเด็นข้างต้น

4.2 การออกแบบการดำเนินการจัดการศึกษา สถาบันอุดมศึกษาออกแบบการดำเนินการจัดการศึกษา ตามแนวทางการบริหารคุณภาพที่ออกแบบไว้อย่างไร เพื่อให้มั่นใจว่าการดำเนินการดังกล่าวจะเป็นไปตามความต้องการของผู้เรียนและผู้มีส่วนได้เสีย และแนวทางและมาตรฐานที่กำหนด รวมทั้งแสดงความรับผิดชอบต่อที่พิสูจน์ได้ว่า สถาบันอุดมศึกษาทำให้ผู้เรียนบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังในเรื่องต่อไปนี้

- สถาบันอุดมศึกษา ออกแบบกระบวนการรับนักศึกษาอย่างไร ที่แสดงถึงระบบการรับสมัคร และขั้นตอนการรับเข้าศึกษาที่น่าเชื่อถือ ยุติธรรม และโปร่งใส มีข้อกำหนดคุณสมบัติผู้เข้าศึกษา วิธีการคัดเลือกผู้เรียน และระบบการจัดการข้อร้องเรียนและอุทธรณ์ที่ชัดเจน เหมาะสม และสามารถเข้าถึงได้
- สถาบันอุดมศึกษา ออกแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ รู้จักวิธีแสวงหาความรู้ ปฏิบัติให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต เกิดกรอบคิดแบบเติบโต และสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้กับโลกของการทำงานจริงอย่างไร
- สถาบันอุดมศึกษา ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้และพัฒนาการของผู้เรียน เครื่องมือ และเกณฑ์การตัดสินผล ที่สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ รวมทั้ง มีกระบวนการติดตามความก้าวหน้าผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังรายวิชาและรายชั้นปีอย่างไร ที่ทำให้มั่นใจว่าผู้เรียนมีผลลัพธ์การเรียนรู้ตามที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาครบทุกประการ มีพัฒนาการของผลลัพธ์การเรียนรู้แต่ละด้านระหว่างเรียน จนมีแนวโน้มที่มั่นใจได้ว่าจะบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้โดยรวมที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษา
- สถาบันอุดมศึกษา ออกแบบกระบวนการบริหารทรัพยากรการเรียนรู้ โดยบ่งชี้ จัดหา และดูแลคณาจารย์ เจ้าหน้าที่ที่สนับสนุน สิ่งอำนวยความสะดวก ทรัพยากรการเรียนรู้ และบริการช่วยเหลือให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสม พร้อมใช้ และสอดคล้องตามแนวทางที่กำหนด ที่สนับสนุนให้ผู้เรียนบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ได้อย่างไร

ในกรณีหลักสูตรปรับปรุง หรือ หลักสูตรที่มีผู้สำเร็จการศึกษาแล้ว สถาบันอุดมศึกษาต้องวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของหลักสูตรการศึกษาที่ผ่านมา ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจริงของผู้สำเร็จการศึกษาเป็นข้อมูลย้อนกลับอย่างไร เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินการจัดการศึกษาในเรื่องข้างต้น

4.3 การออกแบบการบริหารคุณภาพ

สถาบันอุดมศึกษาออกแบบการบริหารคุณภาพ เพื่อให้มีการประกันคุณภาพเชิงผลลัพธ์ และมีการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่องในทุกกระบวนการจัดการศึกษา สถาบันอุดมศึกษาควรอธิบาย และแสดงให้เห็นว่าออกแบบในเรื่องต่อไปนี้อย่างไร

- **การวางแผนคุณภาพ (Quality Planning; QP)** มีการกำหนดกลุ่มและสำรวจความต้องการของผู้เรียนและผู้มีส่วนได้เสียอย่างไร มีการนำความต้องการดังกล่าวมากำหนดผลลัพธ์ การเรียนรู้และตัววัดผลลัพธ์ดังกล่าวอย่างไร ตลอดจนมีการออกแบบหลักสูตร และกระบวนการที่เกี่ยวข้องอย่างไร เพื่อสร้างความมั่นใจว่าหลักสูตรจะสามารถดำเนินการได้ตามจุดประสงค์คุณภาพที่กำหนดไว้ และสร้างความพึงพอใจต่อผู้เรียน และผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่าง ๆ

- **การรักษาคุณภาพ (Quality Maintenance; QM)** มีการกำหนดวิธีการในการประเมินความรู้และทักษะของบุคคล ตลอดจนความเสี่ยงต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความมั่นใจได้อย่างไรว่า ระเบียบวิธีปฏิบัติ (procedure) ต่าง ๆ ที่ได้วางแผนไว้ จะได้มีการดำเนินการอย่างเคร่งครัด ตามที่กำหนดไว้ ก่อนการดำเนินการ และในกรณีที่น่าจะมีความเสี่ยง หรือความรู้และทักษะของบุคลากรไม่เพียงพอ ต่อการดำเนินการ มีการแก้ไขเพื่อป้องกันปัญหาในการดำเนินการอย่างไร

- **การควบคุมคุณภาพ (Quality Control; QC)** มีการกำหนดแผนการควบคุม (control plan) จุดควบคุม (control point) และจุดตรวจสอบ (check point) ตลอดจนกระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างไร เพื่อทำให้มั่นใจว่ามีการตรวจสอบและติดตาม (monitoring) กระบวนการ เพื่อการบ่งชี้ความผิดปกติของกระบวนการ และมีการปรับแก้ (adjustment) ให้กระบวนการ ได้มีการดำเนินการเป็นไปตามที่ได้รับวางแผนไว้แต่แรก

- **การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพ (Quality Improvement; QI)** มีการกำหนดวิธีการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ ตลอดจนความพึงพอใจของผู้เรียนและผู้มีส่วนได้เสียอย่างต่อเนื่องอย่างไร เพื่อกำหนดปัญหาความบกพร่องของกระบวนการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการบริหารคุณภาพ เพื่อดำเนินการเปลี่ยนแปลง ให้กระบวนการดังกล่าวมีความสามารถในการบรรลุผลต่อความต้องการ เพื่อการลดและกำจัดความบกพร่องที่เกิดขึ้น สำหรับการลดความไม่พึงพอใจ ตลอดจนสร้างความพึงพอใจ ให้แก่ผู้เรียนและผู้มีส่วนได้เสีย

5. แนวทางการจัดทำรายงานผลการดำเนินการจัดการศึกษา เพื่อการตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษา

เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษามีความเข้าใจภาพรวม สามารถจัดทำรายงานผลการดำเนินการจัดการศึกษา ที่แสดงการดำเนินการที่เป็นระบบและสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน พร้อมทั้ง จัดเตรียมหลักฐานเชิงประจักษ์เพื่อรับการตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษา รายงานผลการดำเนินการจัดการศึกษา และประสิทธิผลของระบบการบริหารจัดการศึกษา ตามแนวทางการบริหารคุณภาพที่ออกแบบไว้ในหลักสูตรที่ผ่านการตรวจสอบ บนพื้นฐานของการรายงานและวิเคราะห์ข้อมูลที่เหมาะสม

อย่างไรก็ตาม แนวทางดังกล่าวนี้ เป็นเพียงคำแนะนำในการจัดทำรายงานผลการดำเนินการจัดการศึกษา โดยสถาบันอุดมศึกษาสามารถปรับใช้ได้ตามความเหมาะสม

การรายงานผลการดำเนินการจัดการศึกษา สถาบันอุดมศึกษาแสดงผลการดำเนินการจัดการศึกษา และประสิทธิผลของระบบการบริหารจัดการศึกษา ในเรื่องต่อไปนี้อย่างไร

- สถาบันอุดมศึกษาแสดงและวิเคราะห์ให้เห็นว่าในแต่ละจุดควบคุม ผู้เรียนมีพัฒนาการผลลัพธ์การเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้หรือไม่อย่างไร และในกรณีที่มีความแตกต่าง (ช่องว่าง) สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการพัฒนาเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการผลลัพธ์การเรียนรู้ได้ตามที่กำหนดอย่างไร ตลอดจนการดำเนินการใด ๆ ที่มีหลักฐานเชิงประจักษ์ว่า ผู้เรียนมีแนวโน้มบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาที่ผ่านการตรวจสอบ

- **ในกรณีที่หลักสูตรการศึกษา มีผู้สำเร็จการศึกษาและประกอบอาชีพแล้ว** สถาบันอุดมศึกษาแสดงและวิเคราะห์ให้เห็นว่า ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถทำงานเพื่อเลี้ยงชีพ ประสบความสำเร็จ ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและผู้มีส่วนได้เสีย ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาที่ได้รับการรับรองในรอบก่อนหน้า

- สถาบันอุดมศึกษาแสดงให้เห็นว่า ในระหว่างดำเนินการหลักสูตร มีการวางแผนคุณภาพ มีการควบคุมคุณภาพ มีการบริหารความเสี่ยง มีการจัดการข้อร้องเรียนและการอุทธรณ์ และดำเนินการรักษาคุณภาพอย่างไร เพื่อให้การดำเนินการจัดการศึกษาเป็นไปตามแนวทางและมาตรฐานที่กำหนด

- สถาบันอุดมศึกษาแสดงให้เห็นว่า มีกระบวนการทบทวนการดำเนินการ วิเคราะห์ข้อมูล และบ่งชี้ได้ว่าจะปรับปรุงแก้ไข เพื่อกำจัดสาเหตุของการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามแนวทางและมาตรฐานที่กำหนดอย่างไร เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนด และนำไปสู่การปรับปรุงกระบวนการต่าง ๆ ให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น ทำให้ผู้เรียนและผู้มีส่วนได้เสียเกิดความพึงพอใจ

6. ขั้นตอนและระยะเวลาในการดำเนินการตรวจสอบหลักสูตรการศึกษา และการตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษา

การกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาในการดำเนินการตรวจสอบหลักสูตรการศึกษา และการตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษา มีขั้นตอนโดยสังเขปตามตารางและแผนภาพ ดังนี้

6.1 ขั้นตอนและระยะเวลาการตรวจสอบหลักสูตรการศึกษา

(กำหนดระยะเวลาภายใน 120 วัน)

ขั้นตอน	ระยะเวลา
1. สถาบันอุดมศึกษา จัดทำเอกสารหลักสูตรการศึกษา ตามรายการที่ กมอ.กำหนด และบันทึกข้อมูลพื้นฐานของหลักสูตร ที่สำคัญลงในระบบ พร้อมทั้ง แนบเอกสารมติสภา สถาบันอุดมศึกษาที่อนุมัติ หรือ ให้ความเห็นชอบหลักสูตร การศึกษา และเอกสารหลักฐานเชิงประจักษ์อื่น ๆ เพื่อเป็นข้อมูล สนับสนุนให้กับคณะกรรมการตรวจสอบหลักสูตรการศึกษา	เสนอหลักสูตรที่สภา สถาบันอุดมศึกษารับรองมติ การอนุมัติ หรือให้ความเห็นชอบ
2. สป.อว. ตรวจสอบความสอดคล้องข้อมูลพื้นฐานของหลักสูตร และเอกสารหลักสูตรการศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร การศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อจัดส่งผลการตรวจสอบ ความสอดคล้องให้คณะกรรมการตรวจสอบหลักสูตรการศึกษา พิจารณาตรวจสอบการออกแบบหลักสูตรการศึกษา ที่มุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ การออกแบบการดำเนินการ จัดการศึกษา และการออกแบบการบริหารคุณภาพ	ภายใน 120 วันนับตั้งแต่วันที่ สถาบันอุดมศึกษาเสนอหลักสูตร ต่อ สป.อว. โดย
กรณีที่คณะกรรมการตรวจสอบหลักสูตรการศึกษา พิจารณาเอกสารแล้ว มีข้อมูลและเนื้อหาไม่เพียงพอ	1) สป.อว.พิจารณา ภายใน 30 วัน 2) ผู้ตรวจสอบ พิจารณาภายใน 60 วัน 3) กมอ.พิจารณาผล ภายใน 30 วัน

ขั้นตอน	ระยะเวลา
<p>สถาบันอุดมศึกษาจะต้องจัดส่งข้อมูล/เอกสารหลักฐานเชิงประจักษ์เพิ่มเติม ภายในระยะเวลาที่กำหนด</p> <p>กรณีที่มีความจำเป็น อาจตรวจสอบข้อเท็จจริงจากการสัมภาษณ์ หรือ ตรวจสอบ ณ สถานที่จัดการเรียนการสอน</p>	<p>หมายเหตุ : ระยะเวลาการดำเนินการในแต่ละขั้นตอนเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม</p>
<p>3. สป.อว. แจ้งให้สถาบันอุดมศึกษาทราบผลการตรวจสอบหลักสูตรการศึกษา</p> <p>3.1 กรณีที่มีผลการตรวจสอบ “ผ่าน” ให้สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการตามแนวทางที่ออกแบบไว้</p> <p>3.2 กรณีที่มีผลการตรวจสอบ “ต้องปรับปรุง” สถาบันอุดมศึกษาต้องแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐาน ภายในระยะเวลา 30 วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งผล เมื่อแก้ไขแล้ว ให้สถาบันอุดมศึกษาเสนอเอกสารหลักสูตรการศึกษา โดยเริ่มต้นใหม่ตั้งแต่ขั้นตอนที่ 1</p> <p>กรณีที่ไม่แก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด กมอ.จะปรับผลการตรวจสอบเป็น “ไม่ผ่าน”</p> <p>3.3 กรณีที่มีผลการตรวจสอบ “ไม่ผ่าน” ให้สถาบันอุดมศึกษาระงับการดำเนินการตามหลักสูตรการศึกษา</p> <p>ทั้งนี้ หากสถาบันมีความเห็นขัด หรือแย้งกับผลการพิจารณาของ กมอ. ให้ยื่นอุทธรณ์ผลการพิจารณาต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์</p>	<p>ยื่นอุทธรณ์ภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งผล</p>

ขั้นตอน	ระยะเวลา
<p>4. สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการจัดการศึกษาตามแนวทางที่กำหนด</p> <p>ทั้งนี้ ในระหว่างที่ดำเนินการจัดการศึกษา สถาบันอุดมศึกษาที่มีความประสงค์จะปรับปรุงหลักสูตร โดยการปรับปรุงดังกล่าว ไม่ส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลง ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษา ให้สถาบันอุดมศึกษา เสนอการปรับปรุงดังกล่าวต่อสภาสถาบันอุดมศึกษา และ ไม่ต้องแจ้งเรื่องการปรับปรุงหลักสูตรมายัง สป.อว. ยกเว้น การเปลี่ยนแปลงอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร</p> <p>กรณีที่สถาบันอุดมศึกษา มีการเปลี่ยนแปลงอาจารย์ ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ให้รายงานข้อมูลการเปลี่ยนแปลง อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรในระบบฐานข้อมูลหลักสูตร ของ สป.อว. ให้เป็นปัจจุบัน</p> <p>ทั้งนี้ เป็นหน้าที่ของสภาสถาบันอุดมศึกษาที่ต้องกำกับ ดูแลให้การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตรการศึกษา ระดับอุดมศึกษา และมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา พร้อมทั้ง มีการเก็บข้อมูลหลักฐาน การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทุกกรณี เพื่อรองรับการตรวจสอบ หลักสูตรการศึกษา และการจัดการศึกษาตามกฎหมาย</p> <p>กรณีการปรับปรุงหลักสูตรที่ส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษา หรือเป็นการปรับปรุงผลลัพธ์การเรียนรู้ใหม่ ให้สถาบันอุดมศึกษา เสนอการปรับปรุงดังกล่าวต่อสภาสถาบันอุดมศึกษา และ สป.อว. เพื่อ สป.อว. จะได้ดำเนินการตรวจสอบหลักสูตรการศึกษาใหม่ อีกครั้ง</p>	<p>เมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษา</p>

6.2 ขั้นตอนและระยะเวลาการตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษา

(กำหนดระยะเวลาภายใน 180 วัน ยกเว้น หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตและประกาศนียบัตรชั้นสูง กำหนดระยะเวลาภายใน 150 วัน)

ขั้นตอน	ระยะเวลา
<p>5. สถาบันอุดมศึกษา จัดส่งรายงานผลการดำเนินการจัดการศึกษา ที่แสดงถึงผลการวิเคราะห์ดำเนินงานในปัจจุบัน เมื่อเทียบกับ ปีก่อนหน้า แนวโน้มของผลการดำเนินงาน รายงานผลการวิเคราะห์ ช่องว่าง และแผนการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการศึกษา พร้อมทั้ง หลักฐานเชิงประจักษ์อื่น ๆ เพื่อการรับรองมาตรฐาน การอุดมศึกษาของหลักสูตรการศึกษา</p> <p>กรณีหลักสูตรการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา ที่ผ่านการตรวจสอบหลักสูตรการศึกษา และได้รับการ รับรองมาตรฐานโดยหน่วยงานประเมิน หรือ รับรองคุณภาพ ภายนอกในระดับอุดมศึกษาอื่น สถาบันอุดมศึกษาอาจเสนอหลักสูตร การศึกษานั้นให้ กมอ.พิจารณา เพื่อประกาศรับรองมาตรฐาน การอุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษาเป็นรายกรณี โดยไม่ต้อง ตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษา หรือ</p> <p>กรณีที่คณะกรรมการตรวจสอบการดำเนินการ จัดการศึกษาพิจารณาแล้ว มีความเห็นว่าหลักสูตรการศึกษา สามารถแสดงข้อมูลและหลักฐานเชิงประจักษ์ที่ชัดเจน สะท้อนให้เห็นว่า หลักสูตรสามารถดำเนินการจัดการศึกษา ได้ตามแนวทางที่ออกแบบไว้ และผู้เรียนมีผลลัพธ์การเรียนรู้ ตามที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาครบทุกประการ และมีแนวโน้ม ที่มั่นใจได้ว่า จะบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้โดยรวมที่กำหนด ในหลักสูตร อาจไม่ต้องตรวจสอบ ณ สถานที่จัดการเรียนการสอน</p>	<p>เมื่อครบกึ่งหนึ่งของระยะเวลา การจัดการศึกษาของหลักสูตร การศึกษา</p>

ขั้นตอน	ระยะเวลา
<p>6. สถาบันอุดมศึกษา ร่วมกำหนดวันเวลาในการลงพื้นที่ จัดเตรียมเอกสารหลักฐานเชิงประจักษ์ สถานที่ พร้อมทั้ง นัดหมายผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน นักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา ศิษย์เก่า และผู้มีส่วนได้เสียจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อตอบข้อซักถามและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคณะกรรมการ ตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษาของหลักสูตรการศึกษา</p>	<p>ภายใน 180 วัน นับตั้งแต่วันที่ สถาบันอุดมศึกษาจัดส่งรายงาน ผลการดำเนินการจัดการศึกษา ต่อ สป.อว.โดย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) สป.อว.พิจารณา ภายใน 30 วัน 2) ผู้ตรวจสอบพิจารณา ภายใน 90 วัน 3) กมอ.พิจารณาผล ภายใน 60 วัน
<p>7. สป.อว. ตรวจสอบความครบถ้วนของรายงานผลตามที่กำหนด และจัดส่งรายงานผลดังกล่าว ให้คณะกรรมการตรวจสอบ การดำเนินการจัดการศึกษา เพื่อลงพื้นที่ตรวจสอบว่าหลักสูตร การศึกษาดำเนินการเป็นไปตามแนวทางที่ออกแบบไว้ ผู้เรียนมีผลลัพธ์การเรียนรู้ตามที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษา ครบทุกประการ และมีแนวโน้มที่มั่นใจได้ว่าจะบรรลุผลลัพธ์ การเรียนรู้โดยรวมที่กำหนดในหลักสูตร</p> <p>กรณีที่คณะกรรมการตรวจสอบการดำเนินการ จัดการศึกษาพิจารณาเอกสารแล้ว มีข้อมูลและเนื้อหาไม่เพียงพอ สถาบันอุดมศึกษาจะต้องจัดส่งข้อมูล/เอกสารหลักฐานเชิงประจักษ์ เพิ่มเติม ภายในระยะเวลาที่กำหนด</p>	<p>สำหรับ หลักสูตร ระดับ ประกาศนียบัตรบัณฑิต และประกาศนียบัตรชั้นสูง ภายใน 150 วัน นับตั้งแต่วันที่ สถาบันอุดมศึกษาจัดส่งรายงาน ผลการดำเนินการจัดการศึกษา ต่อ สป.อว. โดย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) สป.อว.พิจารณา ภายใน 15 วัน 2) ผู้ตรวจสอบพิจารณา ภายใน 75 วัน 3) กมอ.พิจารณาผล ภายใน 60 วัน <p>หมายเหตุ : ระยะเวลาการ ดำเนินการในแต่ละขั้นตอน</p>

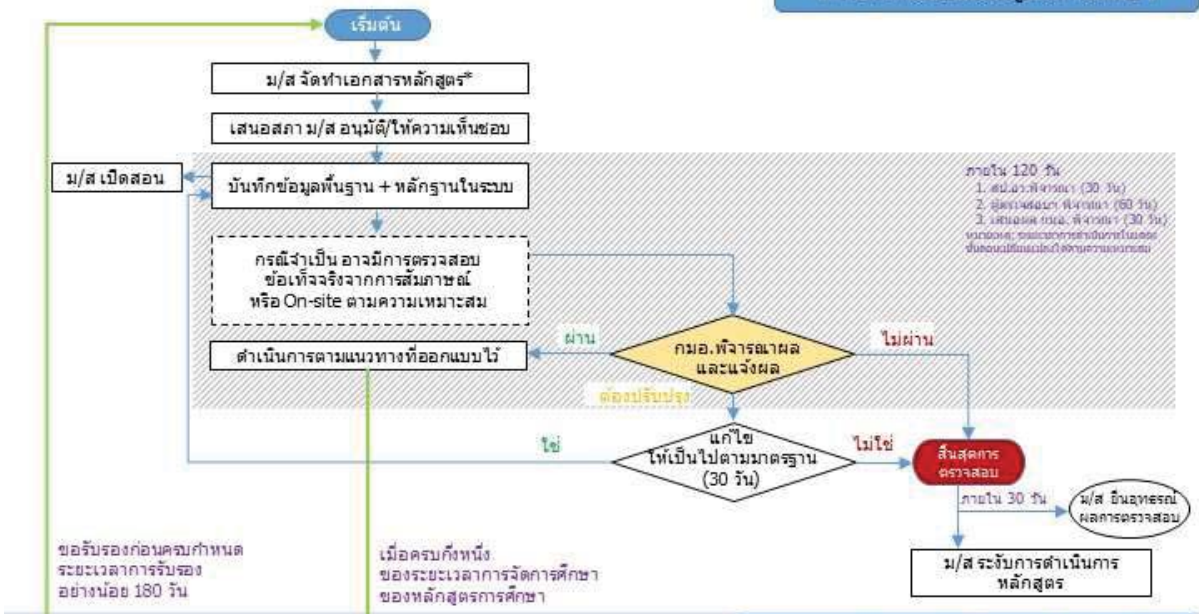
ขั้นตอน	ระยะเวลา
	เปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม
<p>8. สป.อว. แจ้งให้สถาบันอุดมศึกษารับทราบทั้งกรณี “รับรอง” หรือ “ไม่รับรอง” มาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษา</p> <p>8.1 กรณีที่มีผลการตรวจสอบ “ผ่าน” จะประกาศรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษา โดยมีระยะเวลา 5 ปี นับแต่รับนักศึกษารุ่นแรกของหลักสูตรการศึกษา</p> <p>8.2 กรณีที่มีผลการตรวจสอบ “ต้องปรับปรุง” สถาบันอุดมศึกษาแก้ไขตามประเด็นที่ไม่สอดคล้องภายในระยะเวลา 45 วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งผลเมื่อแก้ไขแล้ว ให้สถาบันอุดมศึกษาเสนอรายงานผลการปรับปรุงแก้ไขต่อ กมอ. กรณีที่ไม่แก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด กมอ. จะปรับผลการตรวจสอบเป็น “ไม่ผ่าน”</p> <p>8.3 กรณีที่มีผลการตรวจสอบ “ไม่ผ่าน” กมอ. จะเสนอเรื่องต่อรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการให้สถาบันอุดมศึกษาหยุดการดำเนินการ หรือ ดำเนินการอื่นใดอันจำเป็นต่อไป และ สป.อว.จะประกาศผลการไม่รับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปผ่านเว็บไซต์ สป.อว.</p> <p>ทั้งนี้ หากสถาบันมีความเห็นขัด หรือแย้งกับผลการพิจารณาของ กมอ.ให้ยื่นอุทธรณ์ผลการพิจารณาต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์</p>	<p>ยื่นอุทธรณ์ภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งผล</p>

ขั้นตอน	ระยะเวลา
<p>9. ในช่วงเวลาที่ได้รับ การรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษา สถาบันอุดมศึกษาที่มีความประสงค์จะปรับปรุงหลักสูตร โดยการปรับปรุงดังกล่าว ไม่ส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลง ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษา ให้สถาบันอุดมศึกษา เสนอการปรับปรุงดังกล่าวต่อสภาสถาบันอุดมศึกษา และไม่ต้องแจ้งเรื่องการปรับปรุงหลักสูตรมายัง สป.อว. ยกเว้นการเปลี่ยนแปลงอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร</p> <p>กรณี ที่สถาบันอุดมศึกษา มีการเปลี่ยนแปลง อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ให้รายงานข้อมูลการเปลี่ยนแปลง อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรในระบบฐานข้อมูลหลักสูตร ของ สป.อว. ให้เป็นปัจจุบัน</p> <p>ทั้งนี้ เป็นหน้าที่ของสภาสถาบันอุดมศึกษาที่ต้อง กำกับดูแลให้การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตรการศึกษา ระดับอุดมศึกษา และมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา พร้อมทั้ง มีการเก็บข้อมูลหลักฐาน การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทุกกรณี เพื่อรองรับการตรวจสอบ หลักสูตรการศึกษา และการจัดการศึกษาตามกฎหมาย</p> <p>กรณีการปรับปรุงหลักสูตร ที่ส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษา หรือเป็นการปรับปรุงผลลัพธ์การเรียนรู้ใหม่ ให้สถาบันอุดมศึกษา เสนอการปรับปรุงดังกล่าวต่อสภาสถาบันอุดมศึกษา และ สป.อว. เพื่อ สป.อว. จะได้ดำเนินการตรวจสอบหลักสูตรการศึกษาใหม่ อีกครั้ง</p>	<p>ขอรับรองก่อนครบกำหนด ระยะเวลาการรับรอง อย่างน้อย 180 วัน</p>

ขั้นตอน	ระยะเวลา
เมื่อหลักสูตรครบระยะเวลาการรับรองฯ ให้สถาบันอุดมศึกษาเสนอหลักสูตรการศึกษาเพื่อขอรับรองฯ ในวงรอบต่อไป	

แผนผังกระบวนการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา

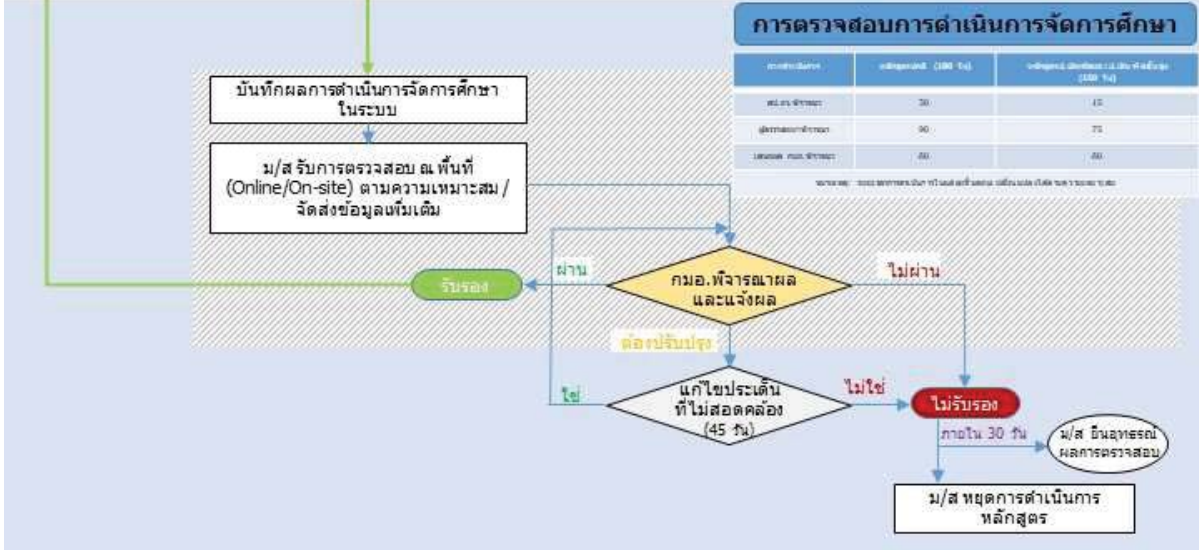
การตรวจสอบหลักสูตรการศึกษา

การตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษา

การดำเนินการ	ระยะเวลา (30 วัน)	ระยะเวลา (30 วัน)
ส่งเอกสารพิจารณา	30	15
ยื่นรายงานพิจารณา	30	75
เสนอผล ม.ส. พิจารณา	30	30

หมายเหตุ: คณะกรรมการสามารถขอขยายเวลาได้หากมีเหตุอันสมควร

* กรณีหลักสูตรปรับปรุงให้พิจารณาประเด็นเพิ่มเติม ได้แก่

- ผลการดำเนินงานของหลักสูตรศึกษาที่ผ่านมา
- ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน บัณฑิต ผู้ใช้บัณฑิต องค์กรวิชาชีพ ศิษย์เก่า
- ชื่อเรื่องเรียน
- ผลการประเมินคุณภาพภายนอกระดับหลักสูตร (ถ้ามี)

□ การดำเนินงานของ ม/ส
 ■ การดำเนินงานของ สป.อ.